

משרד החינוך

חוזר המנהלת הכללית

הודעות

עד/8

ניסן התשע"ד - אפריל 2014

לתשומת לב המנהלים והמורים

לפי האמור בסעיף 3(א) ל"תקנות חינוך ממלכתי (סדרי פיקוח) התשל"ג-1973", הוראות המנהל הכללי המופיעות בחוזרי המנכ"ל מחייבות את המנהלים ואת המורים, ועליהם לנהוג לפיהן.

חוברת זו מרכזת לנוחותכם את ההוראות שהתפרסמו בחודש שבו היא יצאה לאור. עם זאת, מאחר שחלים מזמן לזמן שינויים ותיקונים בהוראות המנכ"ל, על המשתמש בחוברת מוטלת האחריות לבדוק באתר משרד החינוך אם חלו שינויים בהוראות ממועד פרסום החוברת. יש לפעול בהתאם להנחיות המעודכנות ביותר בכל נושא.

תוכן העניינים

הודעות

	.2	אורחות חיים במוסדות החינוך
	2.5	עישון, סמים ואלכוהול
7	2.5-1	היום הבין-לאומי ללא עישון במערכת החינוך
	.3	ארגון ומינהל
	3.1	ארגון העבודה הפדגוגית
12	3.1-5	פרס משרד החינוך לרשויות המקומיות התשע"ד-2014
	3.5	מבנה שנת הלימודים
19	3.5-1	מהלך שנת הלימודים התשע"ה (לוח החופשות)
22	3.5-2	יום הזיכרון לשואה ולגבורה
	.5	בטיחות, ביטחון ושעת חירום
	5.4	שעת חירום
24	5.4-1	תרגיל התגוננות ארצי במוסדות חינוך לשנת הלימודים התשע"ה
	.6	דרכי הוראה
	6.2	טיולים ופעילות חוץ-בית-ספרית
25	6.2-2	שילוב פעילויות שיט ומים בטיול – תיקון לסעיף 6.2-1 בחוזר הודעות עד/3
	6.3	ספרי לימוד
26	6.3-3	ספרי לימוד בעברית (חינוך לשוני) בביה"ס היסודי בשנת הלימודים התשע"ה
	.8	עובדי הוראה ועובדי חינוך
	8.5	תנאי שירות
28	8.5-1	החזרת ימי חופשה של עובדי הוראה פעילים בהתשע"ד לאור פתיחת שנה"ל התשע"ה ב-1 בספטמבר

הודעות

הודעות

2. אורחות חיים במוסדות החינוך

2.5 עישון, סמים ואלכוהול

2.5-1 (עד) היום הבין-לאומי ללא עישון במערכת החינוך

ב-31 במאי 2014 יצוין ברחבי העולם "היום ללא עישון" המתקיים מדי שנה מאז 1987.

מטרת היום היא להעלות על סדר היום העולמי את נגע העישון ולהגביר את המודעות למניעת תחלואה ותמותה ממחלות הנגרמות עקב עישון טבק.

מנהלי בתי הספר מתבקשים להקדיש לקראת יום זה שיעורים מיוחדים ולקיים פעילויות בנושא.

הפעילות החינוכית בנושא מקבלת משנה תוקף במסגרת תכנית הפיילוט "בתי ספר נקיים מעישון" שבה לוקחים חלק כ-200 בתי ספר ברחבי הארץ, שבחרו לקבל על עצמם שינוי של הסביבה החינוכית לשם קידום הבריאות. "בית ספר נקי מעישון" מיישם תפיסה לקידום בריאות כחלק מתרבות החיים והאקלים החינוכי ומהווה חלק מהתכנית הלאומית לצמצום העישון וזקיו ולהגבלת העישון במקומות ציבוריים.

א. פעילויות וחומרי למידה בנושא מניעת עישון

אפשר להיעזר בתכניות ובפעילויות חינוכיות שמטרתן חינוך לאורח חיים בריא ומניעת עישון שיזמו השירות הפסיכולוגי-ייעוצי (שפ"י) והמחלקה לבריאות במשרד החינוך בשיתוף פעולה עם הגופים האלה: האגודה למלחמה בסרטן, הליגה למניעת מחלות ריאה ושחפת בישראל, הפורום הישראלי לצמצום העישון, משרד הבריאות – המחלקה לחינוך ולקידום הבריאות, שירותי בריאות כללית – המחלקה לחינוך ולקידום הבריאות ומכבי שירותי בריאות.

- לקבלת הדרכה וחומרי עזר אפשר לפנות ליחידה למניעת סמים, אלכוהול וטבק בשפ"י, באמצעות פקסי מס' 02-5603256.
- לקבלת חומרי הסברה בעברית ובערבית אפשר לפנות למחלקת ההדרכה וההסברה באגודה למלחמה בסרטן, באמצעות פקסי מס' 03-7322780 או באמצעות הדוא"ל בכתובת hasbaradep@cancer.org.il. בהזמנה יש לציין את חומרי ההדרכה המבוקשים, שם בית הספר, חטיבת הגיל שעבורה דרושים חומרי הלימוד, מספר הכיתות, מספר התלמידים ומספר דוברי השפות הזרות שביניהם, שם המזמין ותפקידו בבית הספר, כתובת מלאה וכן מספרי טלפון ליצירת קשר (כולל הטלפון הנייד של איש הקשר בביה"ס). החומר יועבר לבית הספר באמצעות שליח.
- להזמנת הרצאות ללא תשלום בנושא נזקי עישון (גם לדוברי ערבית) יש לפנות למחוזות.
 - מחוז חיפה – טל' 04-85117151
 - מחוז צפון רבתי – 04-8511712
 - מחוז מרכז – טל' 03-5721677
 - מחוז ירושלים – טל' 02-6256721
 - מחוז דרום – טל' 08-6271228
 - המגזר הערבי – טל' 04-6550655
- לקבלת שלטים ופרסומים שונים אפשר לפנות למשרד הבריאות, המחלקה לחינוך ולקידום הבריאות, פקסי 02-6474834. יש לציין את שם בית הספר, כתובתו ומספרי טלפון ליצירת קשר (כולל מספר הטלפון הנייד של איש הקשר בבית הספר).
- כתובת אתר שפ"י www.education.gov.il/shefi.
- כתובת אתר האגודה למלחמה בסרטן www.cancer.org.il.
- כתובת אתר החנות הווירטואלית של משרד הבריאות <http://ecom.gov.il/Counter/general/Homepage.aspx?counter=29>.

ב. תחרות בין בתי ספר המפעילים תכניות למניעת עישון

בין בתי הספר שיפעילו תכניות ייחודיות בנושא תתקיים תחרות נושאת פרסים בחסות הליגה למניעת מחלות ריאה ושחפת בישראל ובשיתוף שפ"י והיחידה לקידום הבריאות במשרד החינוך, האגודה למלחמה בסרטן, מכבי שירותי בריאות והיחידה לחינוך לבריאות במשרד הבריאות.

הודעות

חוזר מנכ"ל עד/8, ו' בניסן התשע"ד, 6 באפריל 2014

ועדה מקצועית תבחן את התכניות ותקבע את בתי הספר הזוכים. הפרסים לבתי הספר שיזכו בתחרות יוענקו בכנס חגיגי שיתקיים ביום שני, ד' בסיוון התשע"ד, 2 ביוני 2014, ויוקדש לזכרו של ד"ר מרקוס, היו"ר לשעבר של מרכז הליגה למניעת מחלות ריאה ושחפת בישראל.

התבחינים להשתתפות בתחרות

- א. הפעלת תכנית המקדמת אורח חיים בריא ורווחה נפשית ושוללת שימוש בטבק בקרב התלמידים תוך שיתופם של ההורים
- ב. עבודה מערכתית עקבית ומתמשכת בנושא
- ג. שיתוף גורמים מהקהילה בתכנון התכנית ובהפעלתה
- ד. שילוב הנושא במקצועות הלימוד השונים
- ה. שילוב מנהיגות תלמידים בהפעלת התכנית
- ו. תיעוד הפעילויות בתקליטור וצירוף נספח הסבר.

המעוניינים להשתתף בתחרות מתבקשים למלא את הטופס **בנספח 1** שלהלן ולשלוח אותו ליחידה למניעת סמים, אלכוהול וטבק בשפ"י, באמצעות הפקס' או הדואר האלקטרוני.

כמו כן יש לשלוח את התכנית הבית ספרית בדואר **רגיל** (לא רשום) עד יום א', כ"ז בניסן התשע"ד, 27.4.2014, אל הגב' אורלי אבינועם, מדריכה ארצית למניעת עישון, רח' יהלום 22, נווה מונסון-יהוד, מיקוד 60190.

אפשר לשלוח גם מצגת המתארת את הפעילות ומתעדת אותה לדוא"ל orlyavinoam@gmail.com.

בשאלות אפשר לפנות אל הגב' אורלי אבינועם, מדריכה ארצית למניעת עישון,
היחידה למניעת סמים, אלכוהול וטבק בשפ"י,
טל' 054-4740704, דוא"ל orlyavinoam@gmail.com.

נספח 1 טופס השתתפות בתחרות

אל הגב' אורלי אבינועם, מדריכה ארצית בתחום מניעת עישון,
היחידה לתכניות מניעה – שפ"י
משרד החינוך
רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911
מס' פקס' 02-5603256
אפשר לשלוח גם באמצעות הדוא"ל לכתובת orlyavinoam@gmail.com.

אנו מעוניינים להשתתף בתחרות של בתי הספר המפעילים תכניות למניעת עישון.

שם ביה"ס _____
שם מנהל/ת בית הספר _____
שם יועץ/ת בית הספר ומס' הטלפון הנייד שלו/ה _____
שם המוביל הבית-ספרי ומספר הטלפון הנייד שלו/ה _____
כתובת ביה"ס _____
המחוז _____
מספר הטלפון והפקס' _____
השכבה/ הכיתה שבה מופעלת התכנית ומספר התלמידים _____
תיאור התכנית _____

הודעות

חוזר מנכ"ל ע/ד/8, ו' בניסן התשע"ד, 6 באפריל 2014

שם רכז/ת התכנית, מספר הטלפון הנייד והנייח, מספר הפקסי וכתובת הדוא"ל

התאריך: _____ חתימת מנהל/ת ביה"ס: _____

חותמת ביה"ס: _____

3. ארגון ומינהל

3.1 ארגון העבודה הפדגוגית

פרס משרד החינוך לרשויות המקומיות
(עד) 3.1-5
התשע"ד-2014

1. כללי

פרס חינוך יישובי לרשויות שהשקיעו השקעה ייחודית בחינוך יוענק גם השנה. הפרס יהיה אחיד לכל הרשויות ללא קשר לגדלן וייקרא "פרס משרד החינוך לרשויות המקומיות".

ועדת הפרס עדכנה את ההנחיות להענקת הפרס כדי לתת ייצוג הולם למגוון המגזרים והאוכלוסיות בשדה החינוך ברשויות.

2. הגשת מועמדות לפרס

- א. בפרס יזכו השנה חמש רשויות מקומיות. רשות שזכתה בפרס תוכל להגיש מועמדות נוספת רק בתום שבע שנים ממועד קבלתו.
- ב. רשות שהגישה מועמדות לפרס ולא זכתה בו תוכל להגיש מועמדת נוספת רק שנתיים לאחר מועד ההגשה האחרון.
- ג. כל אחד מהמחוזות, צפון, דרום ומרכז, ימליץ על שלושה יישובים לפרס החינוך היישובי.
- ד. המחוזות תל אביב, חיפה וירושלים-מנח"י ימליצו על שני יישובים לפרס החינוך היישובי.

3. התבחינים להערכת פעילותה של רשות מקומית המועמדת לפרס החינוך היישובי בתחום החינוך והתרבות

1. **אחריותיות** – מידת המעורבות והתמיכה האישית של ראש הרשות ושל מינהל החינוך היישובי בנושאי חינוך ותרבות ובביצוע של תכניות העבודה המוסדיות
2. **השקעה בתשתיות** של מוסדות החינוך הפורמאליים והלא פורמאליים, כולל בנושא הבטיחות (ובכלל זה הבטיחות בדרכים)
3. **חינוך מסביב לשעון** – הפעלת מסגרות ופעילויות תרבות, כמו פעילות פנאי וספורט, תמיכה בהפעלת תנועות נוער, הפעלת ספריות השאלה וספריות עיון, טקסים יישוביים ועוד
4. **חינוך למעורבות בקהילה** – עידוד מעורבותם של ועדי הורים וגיוס של התושבים לפעילות ביישוב והפעלת מתנדבים בקהילה
5. ביצוע תכניות **הכלה** לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים (כגון עולים, חינוך מיוחד, מצטיינים ואוכלוסיות שאינן נכללות בחוק חינוך חובה) וקידום יזמות בנושא **האחר הוא אני**
6. ביצוע תכניות לקידומה ולפיתוחה של **מנהיגות חינוכית**, כולל מנהיגות צעירה וטיפוח צוותי הוראה, והפעלת מרכזים מיוחדים עבורם
7. ביצוע תכניות **לקידום הישגים לימודיים**, לצמצום פערים, למניעת נשירה, לשיקום נוער בסיכון ולטיפול במוקדי אלימות
8. ביצוע יזמות חדשניות וקידום של **פדגוגיה חדשנית**, **למידה משמעותית** ותכניות בנושאי תקשוב ומדע וטכנולוגיה בכל שכבות הגיל.

4. שלבי התחרות

שלב א' – הערכה על פי מסמכים

חברי הוועדה יעניקו ציונים לשישה תבחינים על פי המסמכים שהעבירו המחוזות למטה, המתארים את פעילותן של הרשויות המומלצות. ציונים אלו יהיו 30% מהציון הכולל.

שלב ב' – ביקור הוועדה ברשויות

חברי הוועדה יבקרו בכל הרשויות המומלצות ויעניקו להן ציונים שיהיו 60% מהציון הכולל. סיורי ועדת הפרס ברשויות יתקיימו במהלך החודשים **אוקטובר 2014 עד פברואר 2015**.

שלב ג' – הערכה מסכמת של הוועדה

בעת ביקור הוועדה יציגו בפניה נציגי הרשות, והם בלבד, שלושה מששת התבחינים להערכת הפעילות שנבחרו על-ידי הרשות. הערכת הוועדה תהווה 10% מהציון הכולל.

הנחיות להכנת הביקור

מסגרת הזמן העומדת לכל רשות הינה 3 שעות על פי הפירוט הזה:

מסגרת הזמן	התוכן	אופן ההצגה
20-30 דקות	הצגת היישוב, כולל נתונים כמותיים, ע"י ראש הרשות ו/מנהל אגף החינוך	מצגת
120 דקות (40 דקות לכל תבחין)	התייחסות לשלושה תבחינים בלבד: תיאור הפעילות וציון נתונים כמותיים	הצגת הפעילות באחת מן הדרכים: מצגת, הסבר על ידי נציג הרשות, סיור, המחשה, סרט
10 דקות	שאלות ותשובות	
20 דקות	דברי סיום: מנהל/ת המחוז, יו"ר ועדת הפרס	

הערה:

רשויות השייכות לאשכולות 1-2 במדד הטיפוח על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה יזכו לתוספת של 5% בניקוד הסופי המשוקלל.

תהליך הגשת המועמדות

רשות שברצונה להגיש את מועמדותה לפרס החינוך היישובי תתאר בפני מנהל/ת המחוז את פעילותה בשישה מתוך שמונה התבחינים שנבחרו כאמות מידה להענקת הפרס (ראו לעיל).

הודעות

חוזר מנכ"ל ע/ד 8, ו' בניסן התשע"ד, 6 באפריל 2014

- הפעילות החינוכית של הרשות תתואר באופן מפורט, ממצה ואובייקטיבי בטפסים המצורפים בלבד (**נספח 1**), תוך הקפדה על ההנחיות האלה:
- יש למלא את כל הסעיפים בטופס כנדרש ולהעבירם לוועדה המחוזית. **יבדקו רק טפסים שמולאו על-פי ההנחיות.**
 - הפעילות החינוכית של הרשות תתואר באופן מפורט, ממצה ואובייקטיבי ככל שאפשר, וזאת על גבי הטפסים המצורפים בלבד, תוך הקפדה על הסעיפים הנדרשים, כולל נתונים מספריים וגראפיים (הטפסים יועברו ליישובים באמצעות המחוזות).
 - בכל תבחין יש להסתפק בתיאור עשרה פרויקטים או פעילויות נבחרים. אורך התיאור בכל תבחין לא יעלה על 500 מילים.
 - אפשר לצרף שלושה תיאורים גרפיים של נתונים ושתי תמונות לכל היותר.
 - אין לצרף מסמכים אחרים (חברות, ספרים וכדומה).
 - יש להגיש למטה גם את טופסי ההגשה (**נספח 2**) ללא מסמכים נלווים אחרים.
 - יש להגיש למחוז את הטפסים שבנספח 1 ובנספח 2 ב-8 עותקים.

המועד האחרון לקבלת הטפסים מהיישובים במחוזות הוא יום ראשון, י' בסיוון, התשע"ד, 8 ביוני 2014. במטה המחוז יוקם צוות שיטפל בנושא פרס החינוך היישובי (כולל העברת טפסים ליישובים). הצוות המחוזי יהיה רשאי להחליט על אילו רשויות להמליץ בפני ועדת הפרס.

את הטפסים של הרשויות המומלצות על-ידי המחוז יש להעביר עד יום ראשון, כ"ח באב התשע"ד, 24 באוגוסט 2014 אל לשכתו של מר מנחם כהן, לשכת סמנכ"ל תיאום ובקרה, רח' דבורה הנביאה 2, בניין לב רם, ירושלים 91911.

**לבירורים אפשר לפנות אל הגב' אילה גילברט, רכזת ועדת הפרס,
טל' 050-6282551.**

נספחים טופסי הגשת המועמדות

נספח 1 טופס לתיאור פעילותה של הרשות על פי שישה קריטריונים (למילוי ע"י הרשות)

שם הרשות: _____

שם ראש הרשות המקומית: _____

שם מנהל אגף/ מינהל החינוך ברשות: _____

תבחין מס' _____

התבחין (מספרו ותיאורו המילולי כפי שמופיע בסעיף התבחינים)

מידע ונתונים לתיאור פעילותה של הרשות על-פי התבחין המוצג לעיל

1. מטרת העל של הפעילות (במילים)

2. יעדי הפעילות (במילים ובמספרים)

3. אוכלוסיית היעד (במילים או במספרים)

4. המשתתפים בפעילות (כוח האדם המעורב בפעילות – מספרו/אפיונו)

5. תפוקות שנמדדו (נא ציינו את שם הגוף המודד)

6. תפוקות שאינן ניתנות למדידה כמותית

הערות נוספות

התאריך

חתימת ראש הרשות

נספח 2 טופס מידע ונתונים של הרשות המקומית המועמדת לפרס
משרד החינוך

המחוז המגיש _____

_____	_____
סמל הרשות	שם הרשות המקומית

מידע/נתוני רקע כלליים על אודות הרשות המקומית ופעילותה בתחום החינוך

1. מבט היסטורי

שנת ההקמה של הרשות _____
שנת האיחוד עם רשות אחרת (אם אוחדה) _____
שם הרשות שאתה אוחדה _____

2. הרכב האוכלוסייה

מספר התושבים בשנת 2013 _____

3. תקציב הרשות לצורכי חינוך בשנת 2013

סה"כ _____
התקציב ממקורות ממלכתיים _____
התקציב ממקורות מוניציפאליים _____
התקציב מגביית הורים _____
התקציב ממקורות אחרים (פרט) _____

_____ % תקציב החינוך מסך כל תקציב הרשות

_____	_____
התאריך	חתימת ראש הרשות

3.5 מבנה שנת הלימודים

3.5-1 (עד) מהלך שנת הלימודים התשע"ה (לוח החופשות)

1. **פתיחת שנת הלימודים:** הלימודים בגני הילדים, בבתי הספר היסודיים, בבתי-הספר העל-יסודיים, בכיתות י"ג-י"ד ובמוסדות להכשרת עובדי הוראה יתחילו ביום שני, ו' באלול התשע"ד, 1 בספטמבר 2014, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה¹.
2. **ראש השנה:** ערב ראש השנה ושני ימי החג, הימים רביעי חמישי ושישי, כ"ט באלול התשע"ד עד ב' בתשרי התשע"ה, 24-26 בספטמבר 2014. הלימודים יתחדשו ביום ראשון, ד' בתשרי התשע"ה, 28 בספטמבר 2014, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה.
3. **יום כיפור:** ערב החג ויום החג, הימים שישי ושבט, ט"ו-י' בתשרי התשע"ה, 3-4 באוקטובר 2014. הלימודים יתחדשו ביום ראשון, י"א בתשרי התשע"ה, 5 באוקטובר 2014, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה.
4. **חג הסוכות:** ערב החג, ימי החג ואסרו חג, מיום רביעי, י"ד בתשרי התשע"ה, 8 באוקטובר 2014, עד יום שישי, כ"ג בתשרי התשע"ה, 17 באוקטובר 2014. הלימודים יתחדשו ביום ראשון, כ"ה בתשרי התשע"ה, 19 באוקטובר 2014, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה.
5. **חנוכה:** מיום שישי, כ"ז בכסלו התשע"ה, 19 בדצמבר 2014, עד יום שלישי, א' בטבת התשע"ה, 23 בדצמבר 2014. הלימודים יתחדשו ביום רביעי, ב' בטבת התשע"ה, 24 בדצמבר 2014, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה. **(חופשת החנוכה תקוצר ביומיים בשל הארכת פגרת הקיץ. יוחזר יום אחד בראשית החופש ויום אחד בסופה).**
6. **ט"ו בשבט:** יום רביעי, ט"ו בשבט התשע"ה, 4 בפברואר 2015. ט"ו בשבט הוא יום נטיעות או טיולים. אם אין אפשרות לערוך נטיעות או טיולים בשל מזג

¹ לאור שינוי תאריך פתיחת שנת הלימודים ל-1 בספטמבר, יחזירו עובדי ההוראה את ארבעת הימים הללו במהלך שנת הלימודים הבאה בחופשת הפסח ובחופשת חנוכה, כמפורט בחוזר זה, סעיף 8.5-1.

האוויר, יקדישו מחנכי הכיתות חלק מהשיעורים לשיחות ולפעילויות חינוכיות הקשורות בט"ו בשבט.

7. **פורים:** הימים רביעי, חמישי ושישי, י"ג-ט"ו באדר התשע"ה, 4-6 במרס 2015. הלימודים יתחדשו ביום ראשון, י"ז באדר התשע"ה, 8 במרס 2015, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה.

8. **פסח:** מיום ראשון, ט' בניסן התשע"ה, 29 במרס 2015, עד יום ראשון, כ"ג בניסן התשע"ה, 12 באפריל 2015. הלימודים יתחדשו ביום שני, כ"ד בניסן התשע"ה, 13 באפריל 2015, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה. **(בשל הארכת פגרת הקיץ יתווספו שני ימי לימודים לפני היציאה לחופשת הפסח. חופשת הפסח תקוצר ביומיים).**

9. **יום העצמאות:** יום חמישי, ד' באייר התשע"ה, 23 באפריל 2015 (הוקדם). הלימודים יתחדשו ביום שישי, ה' באייר התשע"ה, 24 באפריל 2015, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה.

10. **ל"ג בעומר:** יום חמישי, י"ח באייר התשע"ה, 7 במאי 2015. הלימודים יתחדשו ביום שישי, י"ט באייר התשע"ה, 8 במאי 2015, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה.

11. **יום ירושלים:** יום ראשון, כ"ח באייר התשע"ה, 17 במאי 2015. מציינים את יום ירושלים באירועים במוסדות החינוך ובעליית בני נוער לירושלים בירת ישראל. בחמ"ד נאמרת תפילת "הלל" כפי שנקבעה על ידי הרבנות הראשית.

12. **חג השבועות:** ערב החג, החג ואסרו חג, הימים ראשון ושני, ו-ז' בסיוון התשע"ה, 24-25 במאי 2015. הלימודים יתחדשו ביום שלישי, ח' בסיוון התשע"ה, 26 במאי 2015, בשעה הראשונה לפי מערכת השעות הקבועה.

13. פגרת הקיץ

- בבתי הספר היסודיים ובגני הילדים תתחיל פגרת הקיץ ביום רביעי, י"ד בתמוז התשע"ה, 1 ביולי 2015.

- בבתי הספר העל-יסודיים, במפת"נים, במוסדות להכשרת עובדי הוראה ובכיתות י"ג-י"ד תתחיל פגרת הקיץ ביום ראשון, ד' בתמוז התשע"ה, 21 ביוני 2015.

פתיחת שנת הלימודים התשע"ו: יום שלישי, י"ז באלול התשע"ה, 1 בספטמבר 2015.

14. ימי צום*

צום גדליה: יום ראשון, ד' בתשרי התשע"ה, 28 בספטמבר 2014 (נדחה)
עשרה בטבת: יום חמישי, י' בטבת התשע"ה, 1 בינואר 2015
תענית אסתר: יום רביעי, י"ג באדר התשע"ה, 4 במרס 2015
שבעה עשר בתמוז: יום ראשון, י"ח בתמוז התשע"ה, 5 ביולי 2015
תשעה באב: יום ראשון, י' במנחם-אב התשע"ה, 26 ביולי 2015 (נדחה).

15. ימי זיכרון ממלכתיים

ימי הזיכרון המפורטים להלן אינם ימי חופשה. המחנכים יקדישו בימים אלה חלק מהשיעורים לזכר הנפטרים:

יום הזיכרון לרחבעם זאבי ז"ל: יום חמישי, כ"ט בתשרי התשע"ה, 23 באוקטובר 2014 (הוקדם).

יום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל: יום רביעי, י"ב במרחשוון התשע"ה, 5 בנובמבר 2014 (19 שנים להירצחו).

יום הזיכרון לדוד בן גוריון ז"ל: יום חמישי, ה' בכסלו התשע"ה, 27 בנובמבר 2014.

ציון יום זאב ז'בוטינסקי ז"ל: יום חמישי, י' בטבת התשע"ה, 1 בינואר 2015.

יום הזיכרון ליוסף טרומפלדור ז"ל: יום שני, י"א באדר התשע"ה, 2 במרס 2015.

יום הזיכרון לשואה ולגבורה: יום חמישי, כ"ז בניסן התשע"ה, 16 באפריל 2015.

יום הזיכרון לחללי צה"ל: יום רביעי, ג' באייר התשע"ה, 22 באפריל 2015 (הוקדם). הלימודים ביום זה יסתיימו בשעה 12:00 בצהריים.

ציון יום בנימין זאב הרצל ז"ל: יום שלישי, כ' בתמוז התשע"ה, 7 ביולי 2015.

16. **חופשת המפקחים:** מיום ראשון, כ"ה בתמוז התשע"ה, 12 ביולי 2015, עד יום ראשון, י"ז במנחם-אב התשע"ה, 2 באוגוסט 2015.

בשאלות אפשר לפנות אל הגב' תמי יהושע, מ"מ מנהל אגף בכיר לכא"ב,
טל' 02-5604750/1.

* בבתי-הספר שהמורים והתלמידים צמים בהם יסתיימו הלימודים בשעה 13:00.

ציון יום השואה במוסדות החינוך – ריענון הנחיות

יום הזיכרון לשואה ולגבורה יצוין ביום שני, כ"ח בניסן התשע"ד, 28 באפריל 2014. על כל מוסדות החינוך לציין את יום השואה, כמידי שנה, בפעילויות מיוחדות לקראת יום זה ובמהלכו בלימוד ובדיון וכן בקיום טקסי זיכרון וביצירה של אווירה מיוחדת המכבדת את היום ואת זכר הקרבנות. המורים ישוחחו עם התלמידים מבעוד מועד על התנהגותם ביום השואה ויבקשו מהם להקפיד על לבוש מכובד, על שקט ועל הימנעות מביטויי שמחה.

יש להתאים לגיל התלמידים את אופי התכנים ולהימנע מלחשוף ילדים צעירים לתמונות ולסיפורים קשים. על הצוות החינוכי בבית הספר להיות ער לתגובות מיוחדות אצל ילדים שהנושא עלול לעורר בהם פחדים ומצוקה רגשית.

בתי הספר העל-יסודיים יאפשרו לחברי משלחות הנוער לפולין ולמחנות ההשמדה לשתף את חבריהם בסיפורי המסע, ברגשות ובתובנות. חשוב כי מחנך הכיתה המכיר את התלמידים הוא שילווה אותם בלימוד הנושא בכלל וביום השואה בפרט, במטרה להבטיח את תחושת הביטחון של הילדים וכדי להגן עליהם מפני עומס רגשי שלא יוכלו לשאת.

מערכת החינוך מחויבת ללמד על אירוע מעצב זה בזהות הישראלית והיהודית. עליה להדגיש את האבדן ואת הכאב, את עצמת הסבל ואת התלאות שהיו מנת חלקם של קרבנות השואה. עם זאת, שומה עליה גם לעודד את התלמידים ולהראות את התקווה שבתקומת ישראל ובחוסנה של המדינה. עליה לכוון את התלמידים לדון בשאלות לאומיות, אנושיות וערכיות ולסייע להם להפיק מתוך האימה גם מסר של בנייה ומוסר.

"מכירים ומוקירים" - תרומתם של ניצולי השואה למדינת ישראל

לקראת יום השואה התשע"ד בחרה מערכת החינוך להעלות על נס בשיעורים את השתתפותם של ניצולי השואה בבניינה ובביסוסה של מדינת ישראל, וזאת בשיעורים שיתקיימו בבתי הספר.

ניצולי השואה קמו "כעוף החול", הם ביקשו שלא לשקוע בעצב וביגון, הם גם לא בחרו בנקם. למרות הצער והשכול הם בחרו לשקם את חייהם, להקים משפחות ולתרום לבניינה של החברה הישראלית ולתקומתה של המדינה.

העצמות שהתגלו בשיבתם של הניצולים לחיים, בהקמת המשפחות ובהשתתפותם בחיי החברה והרוח ובבנייתה של המדינה מהוות מופת לנו ולדורות הבאים. יש לקוות כי המפגש עם עולמם, סיפוריהם ופועלם של ניצולי השואה אשר בחרו לדבוק בחיים ולתת להם משמעות בתקומת המדינה יקרב את ציבור הניצולים אל הדור הצעיר, יעודד את בני הנוער לפעילות התנדבותית עם ניצולי שואה המעוניינים בכך ויחזק את הקשר הבין דורי.

חומרי למידה בנושא "כעוף החול" הוכנו על ידי המזכירות הפדגוגית ומינהל החברה והנוער בשיתוף יד ושם. המורים מתבקשים לבחור מתוך חומרים אלה בהתאמה לכיתותיהם וללמד שני שיעורים בנושא.

התכנית וההפעלות החינוכיות לכל שכבות הגיל מפורסמות בקישורית המצ"ב:
[http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/AgafHevra
Ruach/beyntchumiut/YomHashoa.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/AgafHevraRuach/beyntchumiut/YomHashoa.htm)

על אנשי החינוך להקפיד ולהתאים את העיסוק בנושא השואה על היבטיו השונים וכן את הפעילויות ואת חומרי הלמידה לגיל התלמידים ולרמת בשלותם הנפשית והקוגניטיבית.

**בשאלות בנוגע לחומרי הלמידה אפשר לפנות אל הד"ר טליה נגר,
טל' 0523396347, דוא"ל talianag@gmail.com.**

5. בטיחות, ביטחון ושעת חירום

5.4 שעת חירום

5.4-1 (עד) תרגיל התגוננות ארצי במוסדות חינוך לשנת הלימודים התשע"ה

1. תרגיל ההתגוננות הארצי למוסדות החינוך לשנת הלימודים התשע"ה ייערך ביום שני, כ"ז בשבט התשע"ה, 16 בפברואר 2015.
2. בתרגיל ישתתפו כל מוסדות החינוך בארץ, ובכלל זה גני הילדים.
3. התרגיל הארצי יכלול את הפעולות האלה:
 - א. תרגול התגוננות לכל התלמידים והמורים
 - ב. תרגול צלי"ח (צוות לשעת חירום) בית ספרי באמצעות הדמיה בחדר מורים
 - ג. תרגול "למידה מרחוק" באמצעות אתר האינטרנט הבית ספרי – התלמידים יידרשו לעסוק בתכנים לימודיים מתוקשבים ולנהל שיח עם המורה באמצעות המערכת.
4. אין לקיים כל פעילות חוץ בית ספרית ביום זה למעט "מסע ישראל" ופעילות גדני"ע.
5. יש לשלב מועד זה בתכנית הבית-ספרית השנתית.

בשאלות אפשר לפנות אל מר שאלתיאל רם,
מנהל תחום חירום באגף בכיר לביטחון,
טל' 02-5602234, 050-6200241, פקס' 02-5602636,
דוא"ל shaltiram@education.gov.il

6. דרכי הוראה

6.2 טיולים ופעילות חוץ-בית-ספרית

6.2-2 (עד) שילוב פעילויות שיט ומים בטיול –
תיקון לסעיף 6.2-1 בחוזר הודעות עד/3

אפשר לשלב פעילויות שיט ומים, למעט שחייה, החל מהיום השני לטיול, בכפיפות לאישור הלשכה לתיאום טיולים ולהנחיות הבטיחות במהלך טיול המופיעות בחוזרי המנכ"ל.

לפרטים ולמידע אפשר לפנות אל אגף של"ח וידיעת הארץ,
טל' 02-5603190, דוא"ל inbalba@education.gov.il,
או אל ועדות הטיולים במחוזות.

**6.3-3 (עד) ספרי לימוד בעברית (חינוך לשוני)
בביה"ס היסודי בשנת הלימודים
התשע"ה**

1. בחירה מתוך רשימת ספרי הלימוד המאושרים

- א. לרשימת ספרי הלימוד המאושרים בשנה"ל התשע"ה יתווספו ספרי לימוד חדשים בעברית לבית הספר היסודי הממלכתי והממלכתי-דתי. הספרים החדשים מותאמים להיקף השעות הרחב המוקדש להוראת העברית בבית הספר היסודי. הספרים כוללים טקסטים במגוון סוגות, בהן יצירות הספרות על פי תכנית הלימודים, מגוון של טקסטים עיוניים וטקסטים מן המקורות היהודיים. המטלות לתלמידים מכוונות לטיפוח מיומנויות של הבנת הנקרא, כתיבה לסוגיה, האזנה ודיבור וכן להעמקת הידע הלשוני וההבנה הספרותית ולעידוד הקריאה.
- ב. ברשימת הספרים המאושרים לכיתות א' נמצאים אך ורק ספרים חדשים ויש לבחור מתוכם בלבד. הספרים הללו כוללים, לצד שיטת הקריאה, גם טקסטים מידעיים ויצירות ספרות ללמידה – להאזנה או לקריאה עצמית החל מראשית כיתה א', בהתאם להתקדמות התלמידים.
- ג. שנת הלימודים הקרובה תהיה שנת מעבר לגבי ספרי הלימוד לכיתות ב' ו' (אפשר יהיה לבחור בספרים חדשים או להמשיך ללמוד שנה נוספת מתוך הספרים הישנים). ספרי הלימוד החדשים שיתווספו לרשימה הם ספרים מורחבים שעונים על כל דרישות תכנית הלימודים.
- ד. חלק מן הספרים החדשים כבר אושרו וחלק נמצאים עדיין בתהליך אישור מתקדם שיסתיים בקרוב. לפיכך **בתי הספר מתבקשים לדחות את בחירת הספרים בעברית עד לראשית חודש יוני.**
- אנא שימו לב – הספרים החדשים שמתאימים לתכנית הלימודים המורחבת מסומנים ברשימה בכוכבית. בית ספר שבוחר השנה בספר חדש מתחייב ללמד בו חמש שנים. בית ספר שמעדיף להמתין לשנת הלימודים הבאה מתבקש שלא להחליף ספר לימוד ישן בספר לימוד ישן אחר ולהישאר עם ספר הלימוד הקיים שנה נוספת.

2. ספרי קריאה שלמים כספרי לימוד

א. תכנית הלימודים המחייבת בחינוך הלשוני – עברית, שפה, ספרות ותרבות כוללת גם ספרי קריאה שלמים שיש ללמדם בכל שכבת גיל כחלק מיצירות הספרות להוראה. ספרים אלה צורפו לרשימת ספרי הלימוד המאושרים בשנה"ל התשע"ד. חלק מן הספרים מצויים ברשימת יצירות הליבה (המעגל הראשון), וחלקם מצויים במעגל הבחירה השני לממלכתי או לממלכתי-דתי. ברשימת ספרי הלימוד שתלמיד רוכש יש לכלול ספר קריאה אחד מתוך הרשימה, בהתאם לבחירה של בית הספר. (הבחירה בספרים מתוך רשימת המעגל השני תתאפשר לאחר שיימצאו בבית הספר ספרים מרשימת הליבה).

ב. תכנית הלימודים מחייבת קריאה ולמידה של כמה ספרים בשנה. לכן מומלץ להגדיל את מספר ספרי הקריאה הזמינים בכיתה ולא להסתפק בספר הקריאה האחד שהתלמיד רוכש. לשם כך אפשר לבקש מכל כיתה מקבילה או מכל קבוצת תלמידים לרכוש ספר אחר מתוך הרשימה ולארגן החלפה של ספרים בין התלמידים. בהתאם להנחיות שבתכנית ההשאלה, הספרים יישארו בבית הספר ככל ספרי הלימוד האחרים, ואפשר יהיה ליצור בעזרתם בכל בית ספר מאגר של ספרי קריאה מגוונים בהתאם לנדרש בתכנית הלימודים.

בשאלות אפשר לפנות אל האגף לחומרי למידה ולספרי לימוד,
טל' 02-5603534.

8. עובדי הוראה ועובדי הינוך

8.5 תנאי שירות

<p>8.5-1 (עד) החזרת ימי חופשה של עובדי הוראה פעילים בהתשע"ד לאור פתיחת שנה"ל התשע"ה ב-1 בספטמבר</p>
--

עובדי הוראה הפעילים בשנת הלימודים הנוכחית קיבלו במהלכה ארבעה ימי חופשה שהיו אמורים להחזיר בחופשת הקיץ. לאור שינוי תאריך פתיחת שנת הלימודים ל-1 בספטמבר, יחזירו עובדי ההוראה את ארבעת הימים הללו במהלך שנת הלימודים הבאה על-פי לוח החופשות בהתשע"ה (קיצור חופשת הפסח וקיצור חופשת חנוכה).

עובדי הוראה אשר לא יעבדו בשנת הלימודים הבאה (כיוון שאושרה יציאתם לחל"ת או לשבתון מלא או אושרה פרישתם בסוף שנה זו) והם פעילים בשנת הלימודים הנוכחית – לא יוכלו להחזיר את ימי החופשה בשנה הבאה. לפיכך, המנהלים והמפקחים יאפשרו לעובדי הוראה אלה להחזיר ארבעה ימי עבודה עוד במהלך שנת הלימודים הנוכחית.

הפיקוח, מנהלי מוסדות החינוך והמפקחות על הגננות יתאמו את האופן ואת מועדי השבתם של ארבעת ימי החופשה עד לסיום שנת הלימודים הנוכחית – כממלאי מקום ביום החופשי או כממלאי מקום בשעות במהלך שבוע העבודה או באמצעות הטלת משימות ופרויקטים בבית הספר או בגן על-פי צורכי המוסד החינוכי.

המנהלים יאפשרו לעובדי ההוראה בחירה וירכזו רשימות מסודרות של המורים או הגננות אשר יחזירו את הימים, על גבי הטפסים המתפרסמים באתר חשבות המשרד. את הטפסים יש להעביר בסוף שנת הלימודים לחשבות המחוז להמשך טיפול.

טפסים לדיווח אפשר למצוא באתר בכתובת זו:

<http://meyda.education.gov.il/files/Hashavut/tfasim/Hechzer4Yamim.pdf>

עובדי ההוראה יכולים לבחור שלא להחזיר את הימים ולבקש לנכות את שכרם בגין 4 הימים הללו.

בשאלות אפשר לפנות אל הגב' תמי יהושע,
מ"מ מנהל אגף בכיר לכוח אדם בהוראה,
דוא"ל meitalch@education.gov.il, טל' 02-5604750/1.

הוצאה לאור : גף הפרסומים, משרד החינוך
עריכה והבאה לדפוס : דליה הלוי, ורד צדוק
ריכוז ההפקה : שרה גמליאל, שירה ויגדרזון
עריכת הלשון : עירית עמיאל
עיצוב : סטודיו "שחר שושנה"
הודפס במדפיס הממשלתי, ירושלים

כתובת המאגר הממוחשב של חוזרי המנכ"ל: www.education.gov.il/mankal